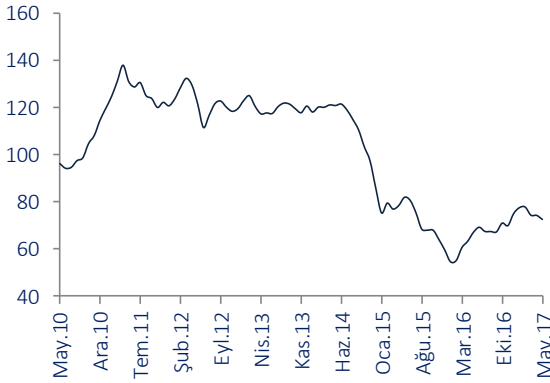

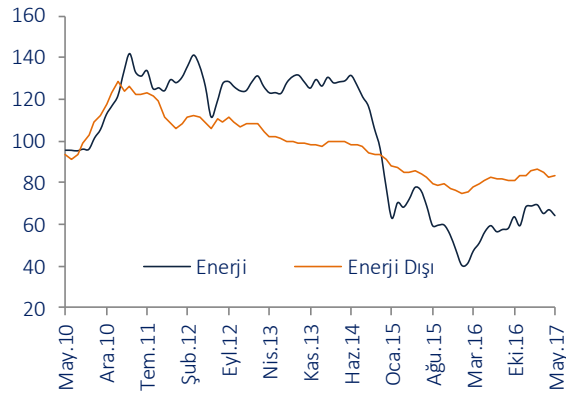
- 2017 başında kaydedilen hızlı artışın ardından Mayıs ayında gerileyen emtia fiyatları, küresel enflasyona dair endişeleri yatıştırdı. Bu dönemde, emtia fiyatları genel endeksi aylık bazda %2,3 oranında düştü.
- Küresel petrol piyasasında dengelenme sürecinin uzun bir zamana yayılacağı yönünde güçlenen görüşler enerji endeksinin gerilemesinde etkili oldu. Enerji fiyatları Mayıs ayında %4,2 oranında düştü.
- Rekolteye yönelik olumsuz beklentilerle birlikte Mayıs ayında tarımsal ürün fiyatları diğer emtia gruplarından yukarı yönde ayrıştı. Bu dönemde ilgili endeks %1,4 oranında yükseldi.
- Küresel ölçekte endüstriyel emtia talebini belirleyen Çin’de ekonomik aktivitenin seyrine yönelik artan belirsizlikler kendisini fiyat gelişimlerinde de hissettiriyor. Mayıs ayında, endüstriyel metal fiyatları %1,2 oranında geriledi. Bu dönemde kıymetli metaller endeksi de %2,6’lık düşüşle 2017 yılı başından bu yana en kötü performansını sergiledi.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

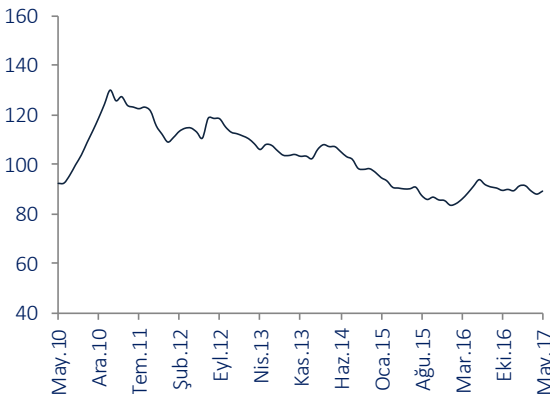
Emtia Fiyatları Genel Endeksi

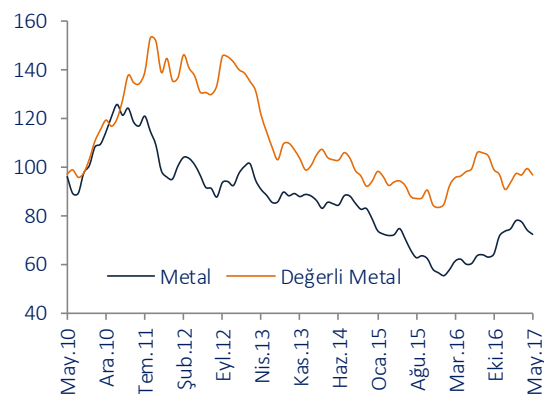
Enerji ve Enerji Dışı

Tarım*

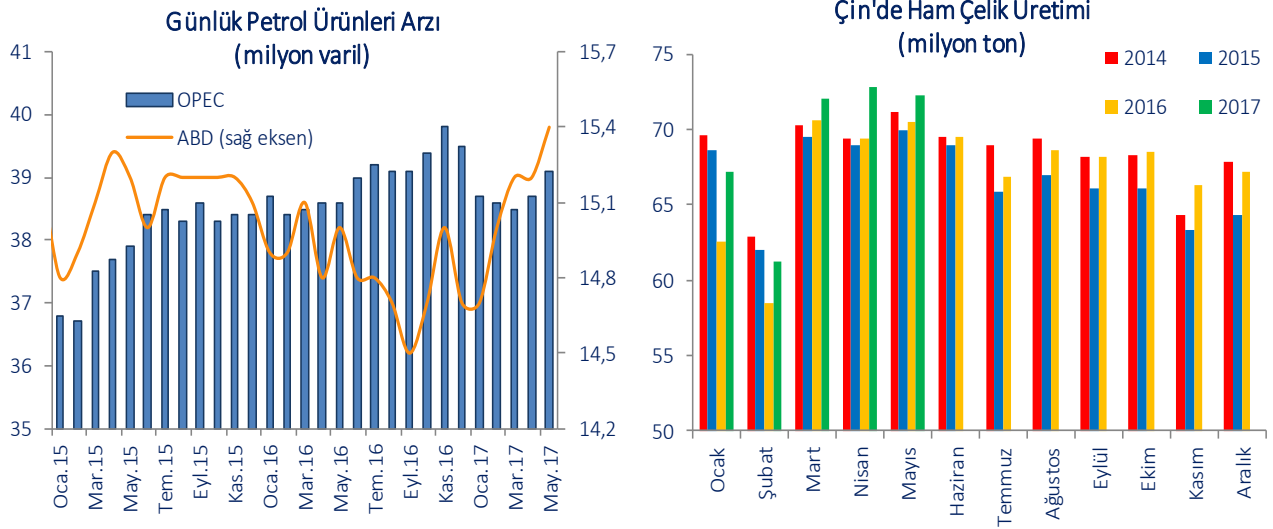

Metal*

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

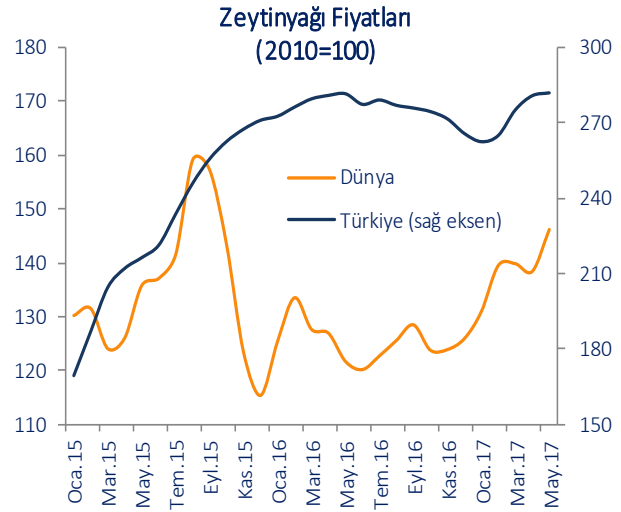
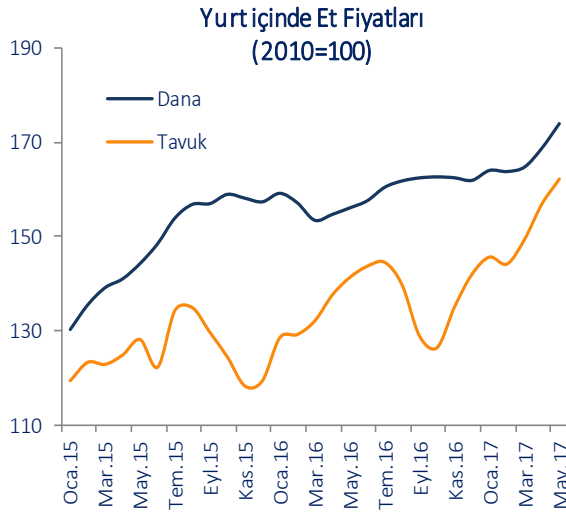
- Mayıs ayı başında OPEC toplantısında arz kesintisinin derinleştirileceği yönündeki beklentilerle birlikte hızlı yükselen petrol fiyatları ayın son haftasında kazanımlarını koruyamadı ve yönünü aşağı çevirdi. 25 Mayıs'ta gerçekleştirilen OPEC toplantısında alınan karar doğrultusunda ülkeler arz kesintisini 9 ay daha uzatırken, kesinti miktarını günlük 1,8 milyon varilde bıraktılar. Bu gelişme enerji piyasalarındaki dengesizliklerin süreceğine işaret ederek petrol fiyatlarındaki önceki yükselişlerin sorgulanmasına neden oldu. 2017 başından bu yana ABD'de enerji sektörüne yatırımların canlı seyretmesi petrol üretimini olumlu yönde etkileyerek OPEC'in almış olduğu arz kısıntısı kararının etkinliğini azaltıyor.
- Dünyada ham çelik imalatının yarısının gerçekleştirildiği Çin ekonomisinde yaşanan gelişmeler, emtia fiyatlarının seyrinde etkili oluyor. Geçtiğimiz aylarda Çin'in stoklara yönelik alım yapması nedeniyle belirgin artış kaydeden demir cevheri ve termal kömür fiyatlarında Mayıs ayında gözlenen düzeltme hareketi dikkat çekti. Yılın ikinci çeyreğinde Çin'de ham çelik üretimi bir miktar artış kaydetse de, bu durumun önümüzdeki dönemde sürdürülemeyeceğine dair görüşler gündemdeki yerini koruyor. Mayıs ayında, en keskin fiyat düşüşlerinin kaydedildiği kömür ve demir cevherindeki gerileme sırasıyla %11,7 ve %11,1 oldu.

- Dünyada nikel arzının yaklaşık %30'unu karşılayan Filipinler ve Endonezya'da, arz yönlü kesintilere dair beklentilerin ortadan kalkmasıyla birlikte fiyatlar Mayıs ayında önemli ölçüde geriledi. Önceki aylarda, bu ülkelerdeki madenlerin çevresel faktörler nedeniyle kapatılacağı ve ihracata yasak getirileceği yönündeki haberler nikel piyasasında arz açığı olabileceğine işaret etmişti.
- 2017 yılı genelinde fiyatı hızlı yükselen endüstriyel metaller arasında yer alan alüminyum fiyatları Mayıs ayında nispeten yatay seyretti. Bu gelişmede, dünya genelinde imalatçıların hurda metallerle yönelmeleriyle birlikte alüminyuma olan taleplerinin önümüzdeki dönemde gerileyebileceği yönündeki haberler etkili oldu.

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Dünya’da uzun bir süreden bu yana gerileme eğiliminde olan tarımsal ürün fiyatlarında Mayıs ayında kaydedilen yükseliş dikkat çekti. Dünyanın önde gelen buğday üreticilerinden ABD’de olumsuz hava koşulları nedeniyle rekolteye yönelik endişelerin artması bu dönemde buğday fiyatlarının hızlı yükselmesine neden oldu. Öte yandan, küresel ölçekte buğday stoklarının tarihi yüksek seviyelerde bulunması fiyatlardaki artışın geçici olabileceğine işaret ediyor.
- Dünyada artan pirinç talebine karşılık, rekoltenin yatay seyredeceği yönündeki beklentiler pirinç fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturuyor. Pirinç fiyatı Mayıs ayında fiyatı en hızlı artış kaydeden ürün oldu ve son bir yılın en yüksek seviyesine yaklaştı.
- Küresel et ihracatında ilk sırada bulunan Hindistan’ın dış piyasalara yönelik satışlarda düzenlemeye gideceği ve bu nedenle arz açığının ortaya çıkacağı yönündeki haberler et fiyatlarındaki yükselişi beraberinde getirdi. Mayıs ayında kırmızı et fiyatları %3,8 oranında arttı. Bu gelişme aynı zamanda beyaz et fiyatlarının da yükselmesine neden oldu. Mayıs ayında %7,6’lık artış kaydeden beyaz et fiyatları tarihi yüksek düzeyine ulaştı. Et fiyatlarının dönemsel olarak artan talebin yanı sıra yüksek seyreden yem fiyatları nedeniyle yurt içinde de arttığı görülüyor. Mayıs ayında kırmızı ve beyaz etin yurt içi fiyatları sırasıyla %3,1 ve %3,4 oranında artış kaydetti.

- Akdeniz ülkelerinde yaşanan kuraklık nedeniyle rekoltenin daralması küresel pazarda zeytinyağı fiyatlarının artmasına neden oluyor. Yılbaşıdan itibaren yukarı yönlü hareketini sürdüren zeytinyağı fiyatları, Mayıs ayında %5,6 oranında artarak yıllık bazdaki yükselişini %20,2’ye taşıdı. Türkiye’de ise 2017 yılı rekoltesine yönelik iyimser beklentiler zeytinyağı fiyatlarının küresel piyasalardan olumlu yönde ayrışmasına imkan sağlıyor. Mayıs 2017 itibarıyla yurt içinde zeytinyağı fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,1 arttı.

EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Küresel petrol piyasalarına denge getirme arayışında olan OPEC'in almış olduğu kararlara rağmen, ABD başta olmak üzere diğer ülkelerde petrol arzının artmaya devam edeceği yönündeki görüşler fiyatların baskı altında kalmasına neden oluyor. Vadeli işlem piyasalarında Brent türü ham petrolün varil fiyatının 2017 sonunda 46 dolar civarında gerçekleşeceği fiyatlanıyor.
- Çin'de iktisadi faaliyetin önümüzdeki dönemde yatay seyretmesi beklenirken, ülkede stokların yüksek düzeyde bulunması demir cevheri fiyatlarının gerilemeye devam edeceği yönündeki görüşleri destekliyor.

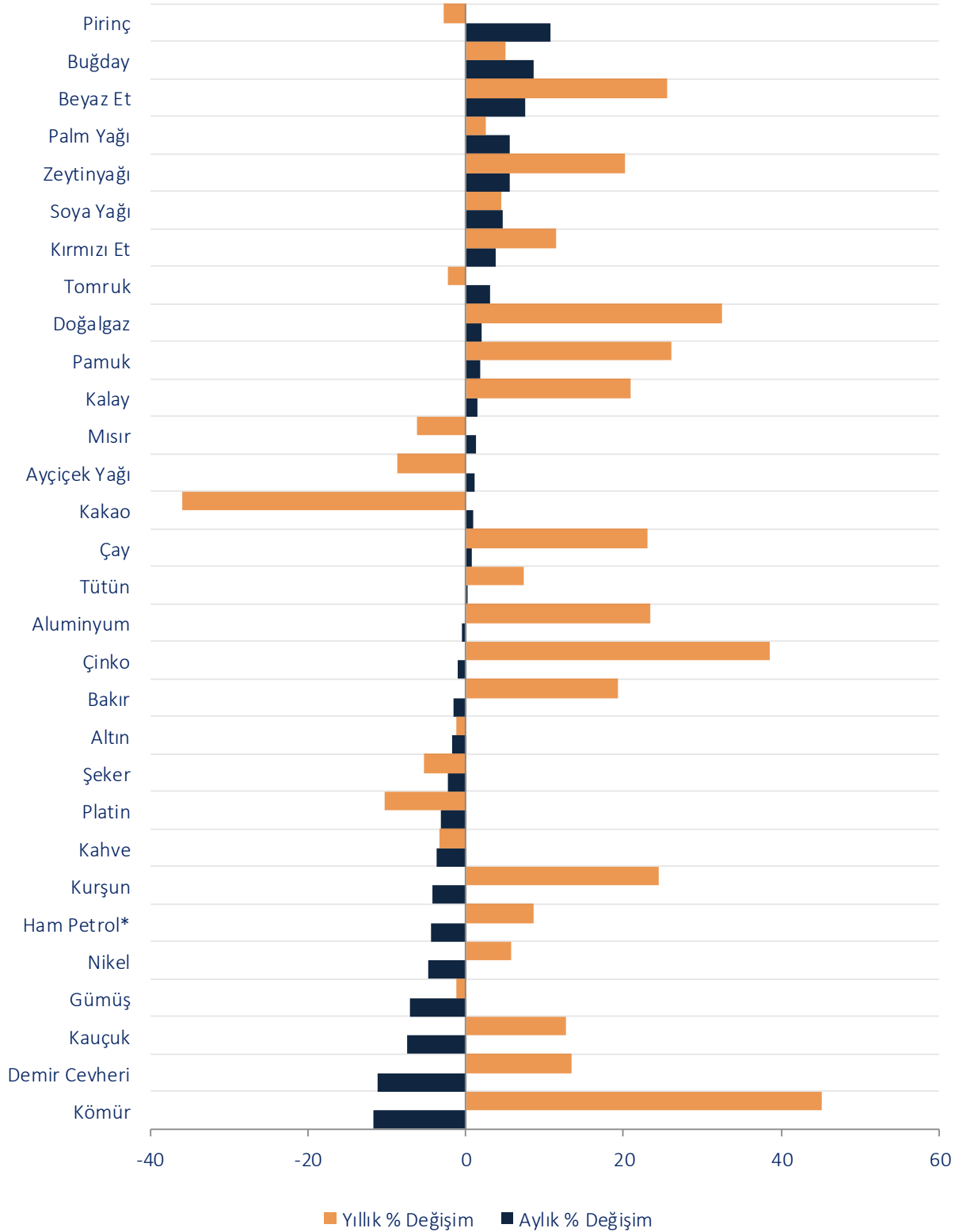
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin			
		2000	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2025
Enerji									
Ham Petrol*	USD/varil	28,2	96,2	50,8	42,8	55,0	60,0	62,9	71,0
Kömür	USD/ton	26,3	70,1	57,5	65,9	70,0	60,0	55,4	57,7
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	3,9	10,1	7,3	4,6	5,0	5,2	5,6	6,7
Tarım									
Kakao	USD/kg	0,9	3,1	3,1	2,9	2,2	2,3	2,4	2,7
Kahve	USD/kg	1,9	4,4	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5
Çay	USD/kg	1,9	2,7	2,7	2,6	2,8	2,8	2,8	2,9
Soya Yağı	USD/ton	338	909	757	809	860	870	890	944
Mısır	USD/ton	89	193	170	159	160	163	170	189
Pirinç	USD/ton	202	423	386	396	385	389	397	418
Buğday	USD/ton	114	285	204	167	150	156	167	200
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,9	4,4	3,9	4,0	4,0	4,0	4,1
Beyaz Et	USD/kg	1,3	2,4	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4	2,3
Şeker	USD/kg	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metreküp	275	465	389	387	380	385	395	422
Pamuk	USD/kg	1,3	1,8	1,6	1,6	1,9	1,9	1,9	2,1
Kauçuk	USD/kg	0,7	2,0	1,6	1,6	2,3	2,3	2,3	2,4
Tütün	USD/ton	2.976	4.991	4.908	4.806	5.000	4.960	4.880	4.686
Metal									
Aluminyum	USD/ton	1.549	1.867	1.665	1.604	1.800	1.828	1.885	2.037
Bakır	USD/ton	1.813	6.863	5.510	4.868	5.750	5.838	6.017	6.490
Demir Cevheri	USD/kuru ton	28,8	96,9	55,8	58,4	65,0	55,0	50,8	55,2
Kurşun	USD/ton	454	2.095	1.788	1.867	2.200	2.208	2.223	2.261
Nikel	USD/ton	8.638	16.893	11.863	9.595	10.500	11.034	12.183	15.610
Kalay	USD/ton	5.436	21.899	16.067	17.934	20.000	20.216	20.656	21.796
Çinko	USD/ton	1.128	2.161	1.932	2.090	2.750	2.600	2.566	2.481
Altın	USD/troy ons	279	1.266	1.161	1.249	1.225	1.206	1.169	1.081
Gümüş	USD/troy ons	5,0	19,1	15,7	17,1	17,3	17,2	17,0	16,5
Platin	USD/troy ons	545	1.384	1.053	987	1.000	1.032	1.098	1.283

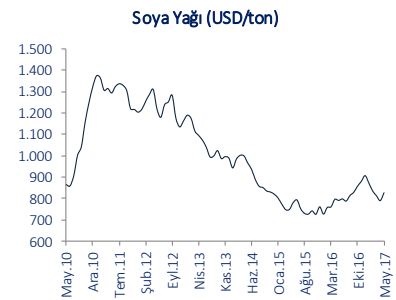
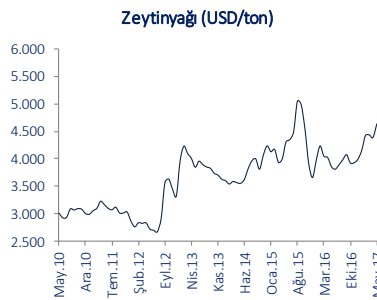
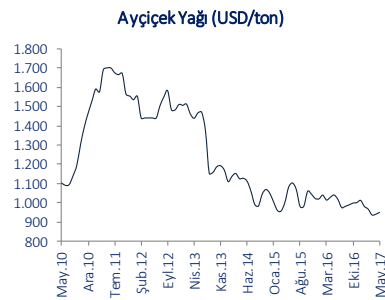
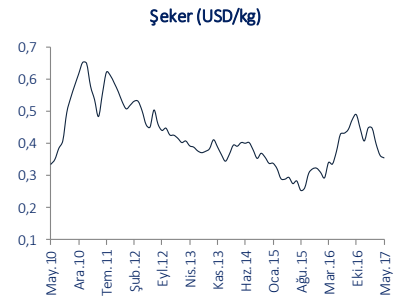
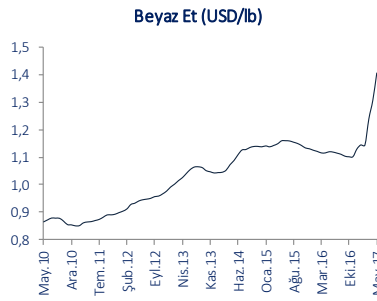
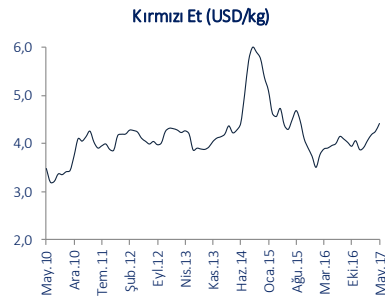
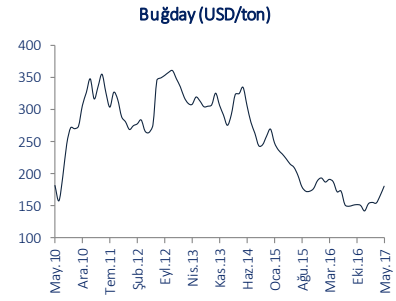
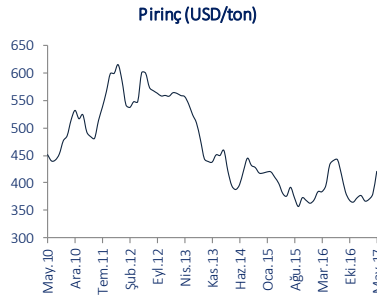
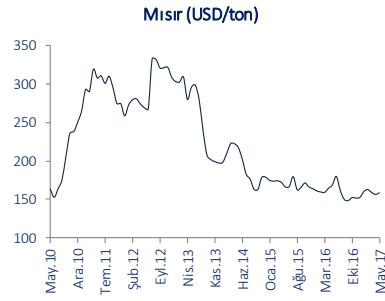
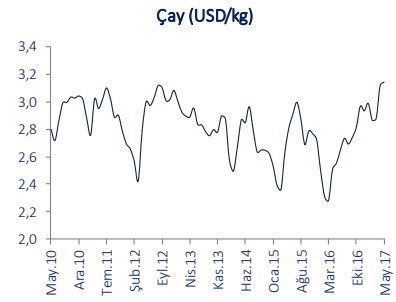
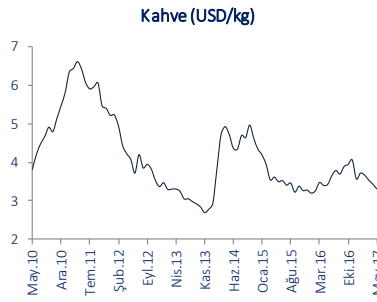
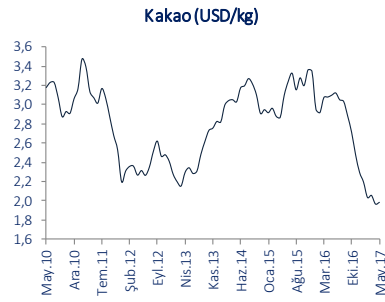
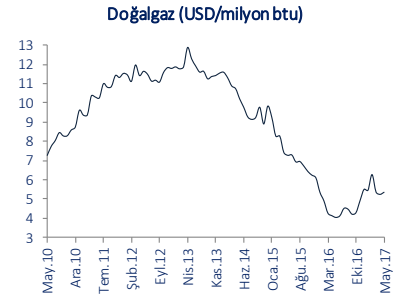
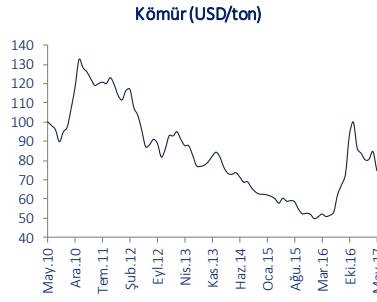
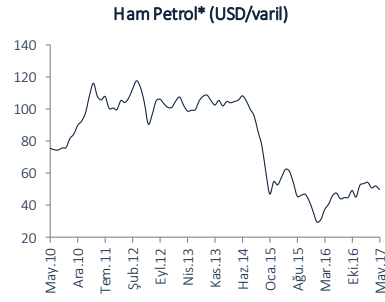
Kaynak: Dünya Bankası

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Mayıs 2017)

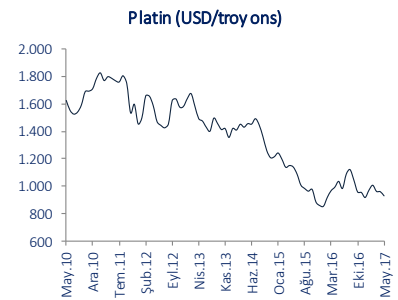
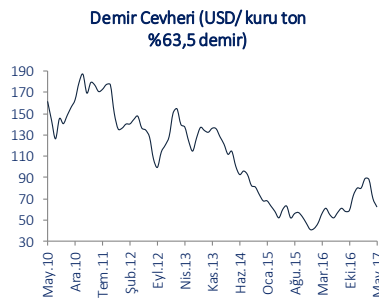
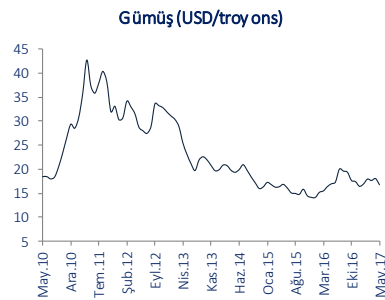
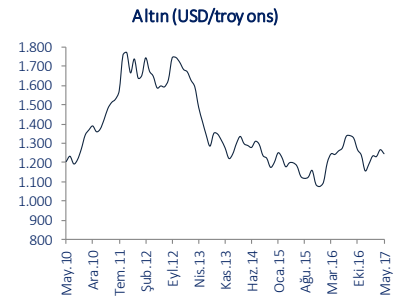
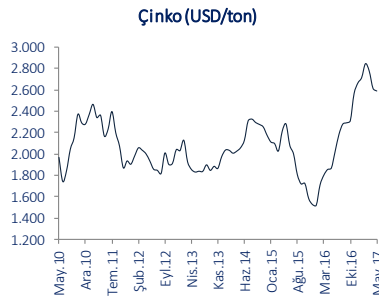
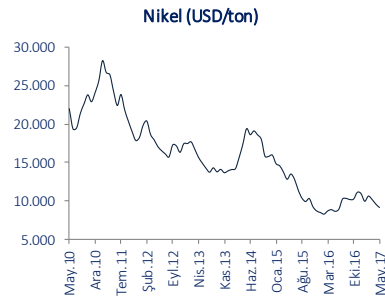
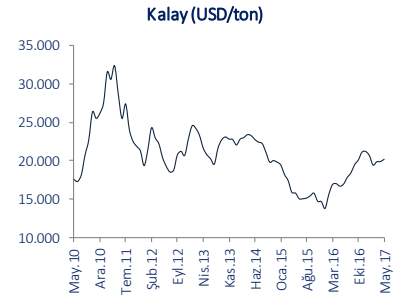
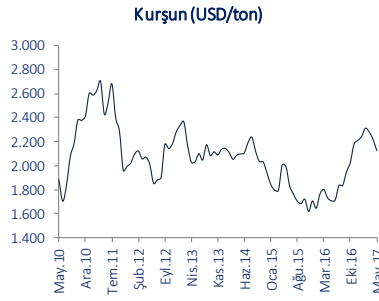
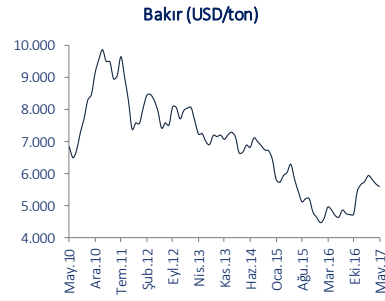
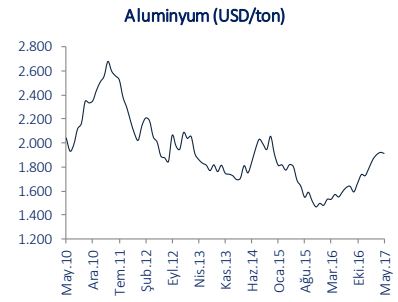
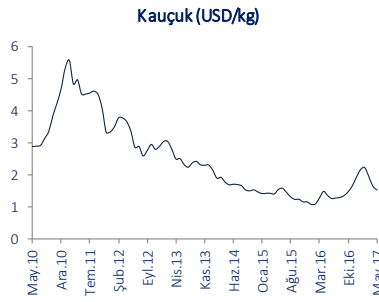
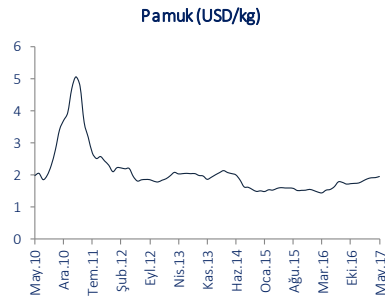
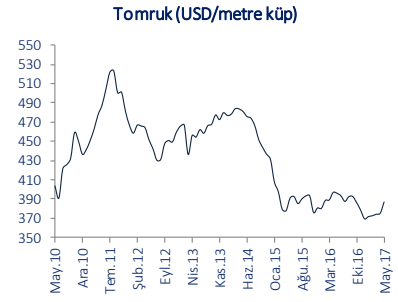
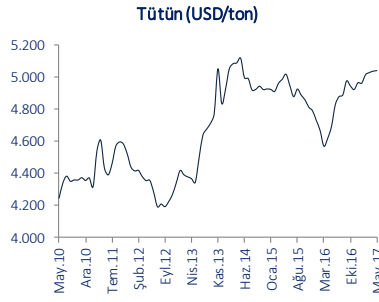
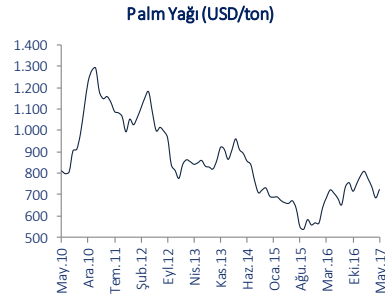
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

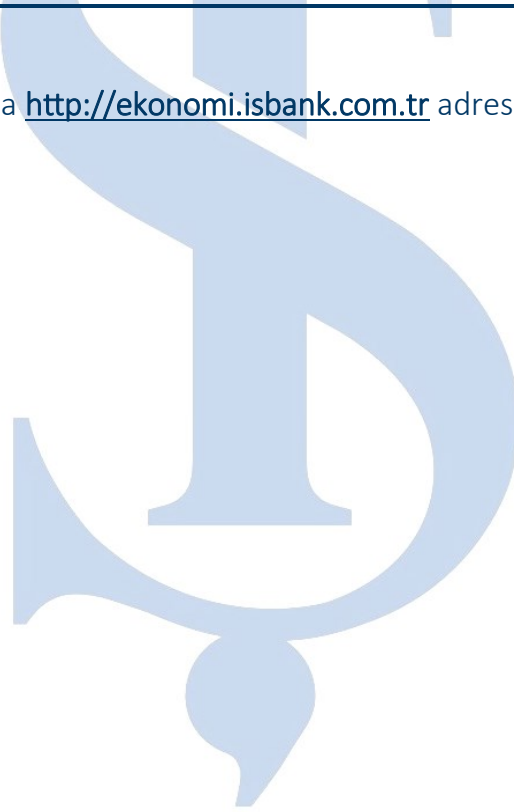
EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**
izlem.erdem@isbank.com.tr**Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman**
goksun.sat@isbank.com.tr**Alper Gürler - Birim Müdürü**
alper.gurler@isbank.com.tr**Bora Çevik - Uzman**
bora.cevik@isbank.com.tr**H. Erhan Gül - Müdür Yrd.**
erhan.gul@isbank.com.tr**Ahmet Aşarkaya - Uzman**
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr**Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.**
dilek.kaya@isbank.com.tr**Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.**
betul.ozturk@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.